

Vurdering av risiko i akvakultursøknader – Sårbart naturmangfold

Oppdragsgiver	
Selskap	Lerøy Midt Sjø AS
Kontaktperson	Jøran Skar
Sted / Lokalitet	Fætten (10229)
Oppdragsansvarlig	
Selskap	Åkerblå AS, Nordfrøyveien 413, 7260 Sistranda Organisasjonsnummer 916 763 816
Forfatter	Arild Kjerstad
Godkjent av	Tormod Hausken Jacobsen
Distribusjon	Ved gjengivelse av rapporten skal kilde oppgis.

Fra blant annet Fylkeskommunen og Statsforvalteren i Trøndelag (Ref. 202307205; 02.02.2023), [Vestland](#) og [Nordland*](#) stilles det krav om at fremtidige søknader om tillatelse til etablering og utvidelse av akvakulturanlegg i sjø inneholder en vurdering av *risikoen for at akvakulturanlegget vil komme i konflikt med sårbare arter og naturtyper*; i tillegg vurderes behovet for fysisk kartlegging av det potensielle påvirkningsområdet. Det finnes ikke nøyaktige føringer på en slik risikovurdering, men Åkerblå har satt opp en sjekkliste som skal dekke en grundig faglig vurdering av data fra flere ulike kilder ut over den begrensede informasjonen som er til stede i tilgjengelige databaser. Omfanget av risikovurderingen er avhengig av hvert spesifikt tilfelle, men typisk undersøkes det om det er *risiko for funn* i antatt influensområde: alltid 250 meter rundt foreslått anlegg og 1000 meter i hovedstrømretningen(e). 500 meter i omkrets er anbefalt i områder med mer diffuse spredningsmønstre.

Ved funn av faktorer som sannsynliggjør konflikt med sårbare arter eller naturtyper vil vurderingen avsluttes og en kan sette i gang nødvendige tiltak for videre oppfølging; spesifikt kartleggingsforslag for fysisk befaring. Stegvis i risikovurderingen vil kun fravær av sannsynlighet føre til at alle faktorer undersøkes i den detaljgrad som kreves for å konkludere med «lav sannsynlighet».

Bakgrunn

Lokaliteten Fætten er benyttet til oppdrett av laks i over 20 år. Det søkes nå om en mindre arealendring og forflytning av anlegget for å kunne bruke nedsenkbare merder. Maksimalt tillatt biomasse vil være uforandret ved lokaliteten. Arealendringen det søkes om vil redusere antall forankringspunkt, i tillegg til at anlegget vil ha noe mindre utstrekning i fjorden.

Undersøkelser som viser hvilken effekt oppdrettsanlegg har på sårbare arter og naturtyper slik som for eksempel koraller, er fortsatt mangelfullt. Derav er det vanskelig å vurdere konsekvensene av anleggsdriften for eventuelle funn i det som defineres som influensområdet til Fætten.

I 2019 ble det ved lokaliteten utført en inspeksjon av alle liner og bunnfester ved hjelp av ROV. Fra denne inspeksjonen viser bilder av samtlige bunnfortøyninger at det er mye bløtbunn i området. I de bilder hvor det forekommer hardbunn kan forekomster av mindre mengder svamp ses, men det er ingen tegn til koraller.

Vurderingsgrunnlag

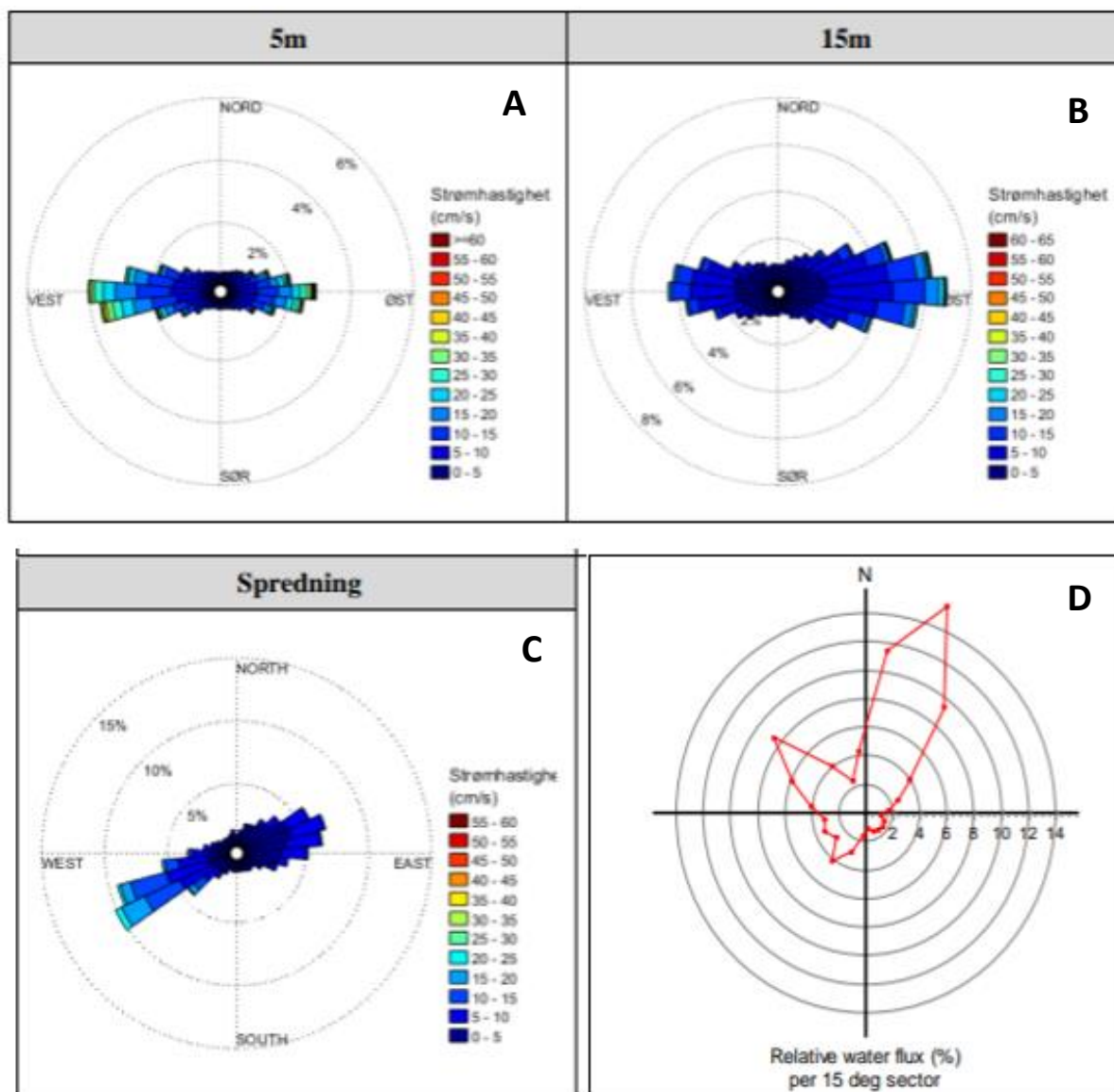
Samlet sett er det fra vurderingsgrunnlaget få funn av sårbare arter eller naturtyper i det antatte influensområdet. Den nærmeste registreringen av korall er øyekorall (*Desmophyllum pertusum*) 6 km nordvest for lokaliteten. Strøm- og bunndata indikerer lempelige forhold for forekomst av svamp, som også er registrert på bilder fra teknisk inspeksjon i 2019. Naturtypen tareskogsforekomst er modellert 400 meter sør for lokaliteten. Dybdeforhold, resultater fra sedimentundersøkelser og strømdata tyder på at ruglbunn og skjellsand ikke forekommer i området. Historisk sett er det gjennomført tre C-undersøkelser ved lokaliteten og ti B-undersøkelser. Hverken i C- eller B-undersøkelsene er det gjort funn eller registreringer som tyder på at det er koraller eller andre sårbare naturtyper i området. Oppsummert viser tabellen vurderingsgrunnlaget for konfliktrisiko med sårbart naturmangfold (tabell 1).

Tabell 1. Tema og parametere som kan knyttes til sannsynlighet for forekomst av sårbare arter/naturtyper i influensområdet. Listen er standardisert og ikke alle datakilder er nødvendigvis vurdert, tilgjengelige eller relevant (N/A).

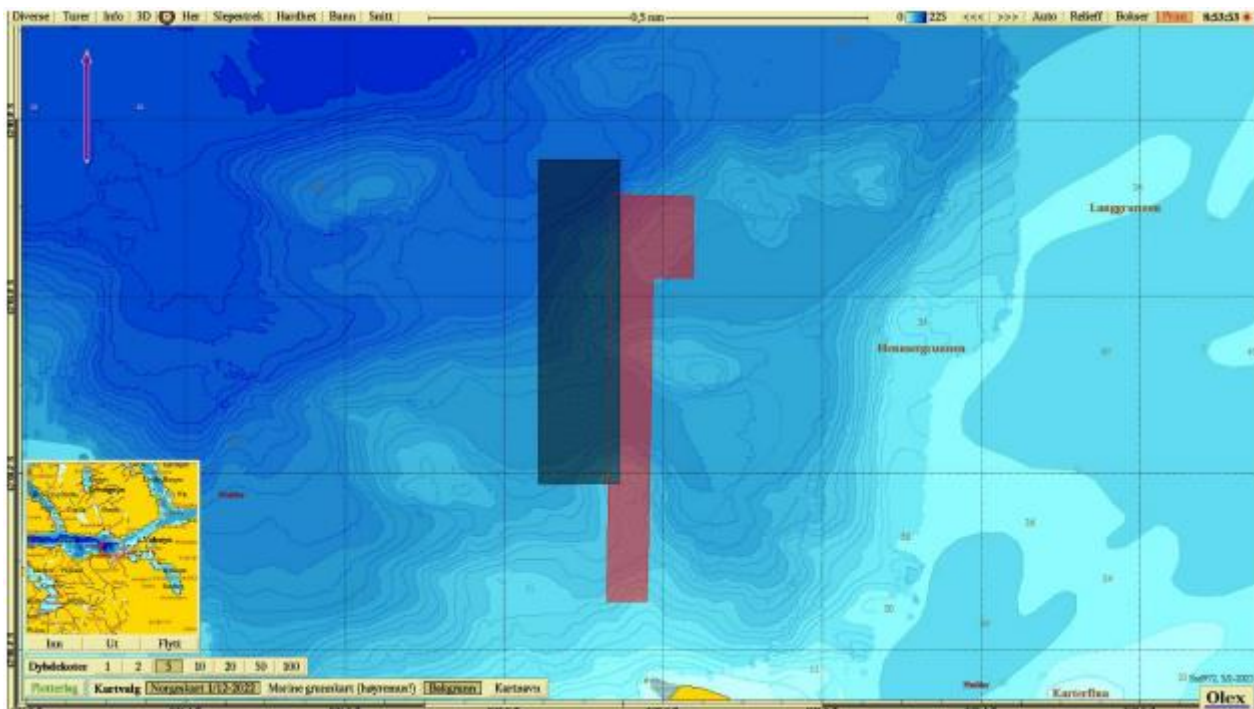
Tema Datakilde(-r)	Parametere	Kommentar
Bunntopografi <i>Bunntopografi (Egenmålte)</i> <i>Offentlige (feks Kystinfo)</i> <i>Miljøundersøkelser</i>	Dyp	Hovedsak 25-110m
	Bratthet	Middels (10-20%)
	Små utspring/hyller	Nei
	Morenerygg/Israndavsetning	Nei, ikke <10 km
	Terskel	Ja - ved fjordutløpet
	Substrat	Finkornet sand under anlegget
Strømforhold <i>Egenmålinger</i> <i>Modellering</i> <i>Offentlige (feks Strømkatalogen)</i>	Overflate (5m)	Svært Sterk – øst og vest – Lite stabil Neumann
	Dimensjonering (15m)	Sterk – øst og vest – Lite stabil Neumann
	Spredning (71m)	Sterk- SV og NV – Middels stabil Neumann
	Bunn (80 m)	Middels sterk - Nordøst - Stabil Neumann
	Modellering	Ikke modellert
	Annet	N/A
Miljøforhold <i>Sediment/miljøundersøkelse</i> <i>Offentlige (feks Vann-nett)</i>	Organisk akkumulering	Nei, ikke påvist akkumulering ved B- og C-undersøkelser
	Slam / Gassdannelse	Nei
	Faunaindikasjoner påvirkning	Nei
	Annen eutrofi/påvirkning	Nei
	Eksposering / Tidevann	Beskyttet / Middels tidevann
	Saltholdighet / Temperatur	Euhalin (<30) / N/A
Arter/Naturtyper <i>Sediment/miljøundersøkelse</i> <i>Naturbase</i> <i>Artskart</i> <i>Mareano</i>	Røddlistede arter (CR, EN, VU)	Ja, ni fuglearter
	Forvaltningsinteressearter	Fuglearter (sammenfaller med røddlistede arter)
	Andre relevante arter	Øyrekorall (<i>Desmophyllum pertusum</i>), 6 km fra anlegget
	Korallrev	Ja, >20 km fra anlegg, Korall registrering 6 km vest
	Hornkoraller - korallskog	Ja- Sannsynlig grunnet strøm- og bunnforhold
	Bløtbunnskorallskog	Nei – grunnet dybde i området
	Svampskog	Ja – Sannsynlig grunnet strøm- og bunnforhold
	Sjøfjær og gravende megafauna	N/A – Defineres ikke som sårbar i aktuelt område (OSPAR)
	Bløtbunnsområde i strandsone	Nei
	Ruglbunn	Nei
	Skjellsand	Nei
	Andre naturtyper	Ja, modellert tareskogforekomst 400 meter sør

Konklusjon

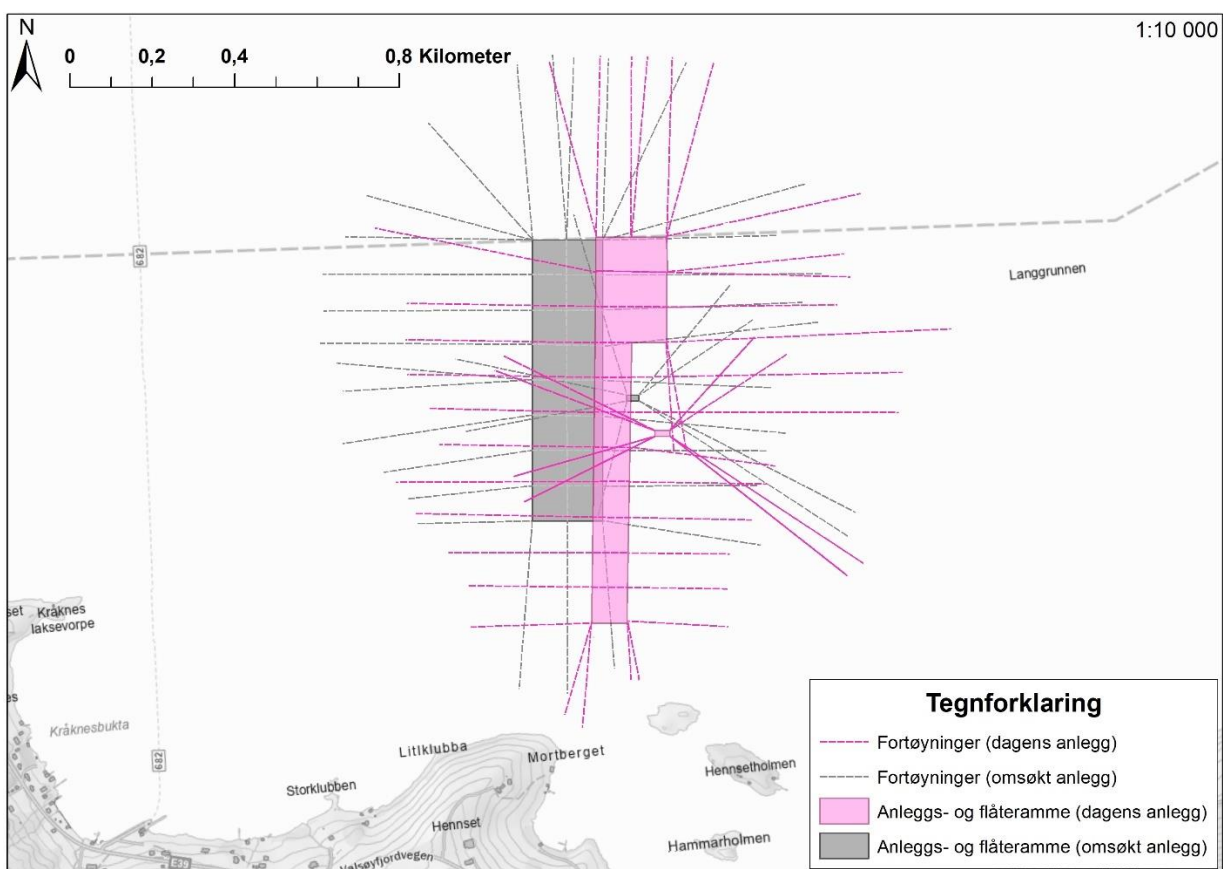
Ut fra vurderingsgrunnlaget ovenfor vurderes det å være lav sannsynlighet for funn av sårbare arter og/eller naturtyper på hardbunn i influensområdet til det omsøkte tiltaket. Åkerblå anser dermed visuell undersøkelse som ikke nødvendig for omsøkt tiltak. Konsekvensen av ny anleggsplassering for eventuelle funn av sårbare arter og naturtyper, vurderes som uforandret sammenlignet med tidligere anleggsplassering og drift ved Fætten. Endringen av anlegget vil ikke medføre hverken større eller mindre påvirkning på de nærliggende modellerte funnene av tareskogforekomster i området.

Figur 1: **A:** Hovedstrømsretning på 5 meters dyp ved Fætten (Åkerblå, 2022). **B:** Hovedstrømsretning på 15 meters dyp ved Fætten (Åkerblå, 2022). **C:** Strømretning på spredningsdyp ved Fætten (Åkerblå, 2018). **D:** Relativ strømhastighet/vannfluks i hver sektor (24 sektorer) (Havbruktjenesten, 2008).

Figur 2: Eksisterende anlegg og plassering for Fætten (rød) og omsøkt plassering/utforming av Fætten (svart). Figuren viser også dybdekoturer fra egenoppmålte bunndata. Kartet er orientert mot nord og mørkere blå farge representerer større dyp. Kartdatum WGS84.

Figur 3: Viser Anleggsutforming for eksisterende anlegg og for omsøkt anlegg, se tegnforklaring i figur. Kartet har nordlig orientering.

Litteratur

Frøya Akvaservice AS (2019). *Inspeksjonsrapport fortøyning – Fætten 10229*. Rapportdato: 06.11.2019.

Miljødirektoratet (2023). *Naturbase kart*. Hentet 21.07.2023 fra <https://kart.naturbase.no/>

Artsdatabanken (2023). *Artskart*. Hentet 21.07.2023 fra <https://artskart.artsdatabanken.no>

Havbrukstjenesten (2008). *Strømmåling*. Rapportdato: desember 2008.

Åkerblå (2018). *Vurdering av strømforhold ved Fætten. SR-M-05518-Fætten0818-ver01.pdf*. Rapportdato: 14.08.2018.

Åkerblå (2022). *Vurdering av strømforhold ved Fætten. SR-LM-Fætten-101705-01-001.pdf*. Rapportnummer 101705-01-001. Rapportdato: 03.02.2022.